

**Examen VMBO-GL en TL**  
**2012**

tijdvak 1  
woensdag 16 mei  
13.30 - 15.30 uur

**Nederlands CSE GL en TL**

Bij dit examen horen een bijlage en een uitwerkbijlage.

Beantwoord alle vragen en maak alle opdrachten in de uitwerkbijlage.

Achter het correctievoorschrift is een aanvulling op het correctievoorschrift opgenomen.

Dit examen bestaat uit 26 vragen, een samenvattingsopdracht en een schrijfopdracht.  
Voor dit examen zijn maximaal 51 punten te behalen.  
Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

## Tekst 1

---

- 1p 1 Op welke wijze wordt het onderwerp van de tekst in alinea 1 ingeleid?
- A door een belangrijk advies vooraf te plaatsen
  - B door een conclusie vooraf te geven
  - C door een samenvatting van de tekst te geven
  - D door een voorbeeld bij het onderwerp te geven

*Gebruik de volgende informatie bij het beantwoorden van de vragen 2 en 3.*

We kunnen de tekst verdelen in vijf delen:

Deel 1: alinea's 1 en 2

Deel 2: alinea's 3 en 4

Deel 3: alinea's 5 en 6

Deel 4: alinea's 7 en 8

Deel 5: alinea 9

- 1p 2 Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van deel 3 (alinea's 5 en 6)?
- A Het ontkennen van fouten en de gevolgen ervan
  - B Het principe van foutenmijdende cultuur
  - C Omgaan met fouten in bedrijven
  - D Twee voorbeelden van foutenmijdende cultuur
- 1p 3 Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van deel 4 (alinea's 7 en 8)?
- A Fouten maken belonen
  - B Het nut van fouten maken
  - C Ongelukken in plaats van fouten
  - D Soorten fouten onderscheiden
- 1p 4 Hoe kun je het verband tussen alinea 4 en 5 het beste weergeven?
- A Alinea 5 geeft een voorbeeld bij de inhoud van alinea 4.
  - B Alinea 5 noemt een oplossing voor het probleem in alinea 4.
  - C Alinea 5 zwakt de inhoud van alinea 4 af.
  - D De inhoud van alinea 4 spreekt de inhoud van alinea 5 tegen.
- 1p 5 Hoe kun je het verband tussen alinea 7 en 8 het beste weergeven?
- A Alinea 8 bevestigt de inhoud van alinea 7.
  - B Alinea 8 geeft voorbeelden bij de inhoud van alinea 7.
  - C Alinea 8 noemt het gevolg van de inhoud van alinea 7.
  - D In alinea 8 wordt een conclusie getrokken uit de inhoud van alinea 7.

- 1p **6** De schrijver kan op verschillende manieren de meningen van deskundigen in een artikel gebruiken.  
Een schrijver kan
- 1 de meningen van deskundigen zonder commentaar weergeven.
  - 2 de meningen van deskundigen proberen tegen te spreken.
  - 3 aantonen dat de meningen van deskundigen niet kloppen.
  - 4 de meningen van deskundigen met elkaar vergelijken.
  - 5 de meningen van deskundigen gebruiken om zijn eigen mening te verdedigen.
- Op welke **twee** manieren gebruikt de schrijver in dit artikel de mening van de deskundigen? Noem alleen de nummers van je keuze.
- 1p **7** Wat is het belangrijkste doel van de tekst?
- A** de lezers informeren over de onbekendheid van de open foutencultuur bij veel bedrijven en managers
  - B** de lezers informeren over de voordelen van de open foutencultuur in ziekenhuizen en andere bedrijven
  - C** de lezers ervan overtuigen dat de open foutencultuur alleen maar helpt in overheidsbedrijven
  - D** de lezers ervan overtuigen dat je in een bedrijf moet durven praten over fouten van collega's
- 1p **8** Wat is de hoofdgedachte van de tekst?
- A** Een prestatiegerichte, foutenmijdende houding is bij scholieren en studenten wel aan te bevelen, omdat ze dan bij tentamens beter presteren.
  - B** In organisaties met een open foutencultuur voelen de mensen zich gezamenlijk verantwoordelijk en die organisaties worden flexibeler.
  - C** Omdat mensen complimenten willen scoren en liever geen kritiek krijgen, willen ze geen fouten maken en vermijden ze uitdagingen.
  - D** Organisaties moeten hun medewerkers ertoe dwingen grote risico's te nemen en collega's op fouten te wijzen.
- 1p **9** "Als het mensen erom gaat te laten zien wat ze kunnen, zoeken ze in het algemeen geen uitdagingen maar veiligheid." (regels 141-144)  
→ Citeer de zin uit deel 3 (alinea's 5 en 6) waarin ongeveer hetzelfde staat.
- 2p **10** In de tekst worden verschillende gevolgen van de foutenmijdende cultuur genoemd.  
→ Noem twee van deze gevolgen.

## Tekst 2

---

11p **11 Samenvattingsopdracht**

Vat de tekst *De kunst van het opgeven* samen in maximaal 160 woorden.

Besteed in je samenvatting aandacht aan de volgende punten:

- 1 de algemene opvatting over opgeven;
- 2 de opvatting van wetenschappers over opgeven;
- 3 twee voordelen van het opgeven;
- 4 vier mogelijke problemen bij het opgeven volgens Carver en Koole;
- 5 drie elementen die belangrijk zijn om het stoppen verstandig aan te pakken;
- 6 op welke twee manieren je een nieuw doel kunt vinden.

*Maak er een goedlopend geheel van. Gebruik geen telegramstijl. Noem niet onnodig voorbeelden. Tel het aantal woorden en zet dat aantal onder je samenvatting. Zet de titel erboven.*

## Tekst 3

---

1p **12** Wat is het voornaamste doel van deze advertentie?

- A de lezer informeren
- B de lezer overtuigen
- C de lezer tot handelen aansporen
- D de lezer waarschuwen

1p **13** Voor wie is deze advertentie vooral bedoeld?

- A alle lezers van de krant
- B mensen die informatie willen hebben over Alzheimer Nederland
- C mensen die ook vergeetachtig zijn
- D mensen met de ziekte Alzheimer

1p **14** “Mensen met Alzheimer vergeten de normaalste dingen.”

→ Wat vergeten zij volgens deze advertentie?  
Noem vijf zaken.

1p **15** Hoe is in deze advertentie de verhouding tussen de titel *U leest nu de krant.* en de tekst daaronder?

- A De tekst maakt de titel minder schokkend.
- B De tekst zorgt ervoor dat de titel wordt begrepen.
- C De titel ondersteunt de tekst.
- D De titel voegt een nieuw inhoudselement toe aan de tekst.

## Tekst 4

---

- 1p **16** Hoe wordt het onderwerp van de tekst in alinea 1 ingeleid?
- A door het geven van meningen over het onderwerp van de tekst
  - B door het noemen van een deskundige inzake het onderwerp
  - C door het noemen van verschillende voorbeelden
  - D door het samenvatten van de hele tekst
- 1p **17** Hoe kun je het verband tussen de alinea's 8 en 9 het beste weergeven?
- A Alinea 8 en alinea 9 vormen een tegenstelling.
  - B Alinea 8 en alinea 9 vormen samen een opsomming.
  - C Alinea 9 geeft een voorbeeld bij de inhoud van alinea 8.
  - D In alinea 9 wordt een conclusie uit de inhoud van alinea 8 getrokken.
- 1p **18** In alinea 4 zegt Van den Broek: "Ze wisten in die landen ... lijkt juist toegenomen." (regels 55-62)  
Wat blijkt uit deze uitspraken van Van den Broek?
- A De buitenlanders kunnen steeds beter zelf hun eigen speurhonden fokken.
  - B In Nederland waren alleen maar goede speurhonden te koop.
  - C Nederlanders zijn in de loop der jaren beter gaan fokken.
  - D Nederlandse hondenfokkers hebben in het buitenland een goede naam.

*Gebruik de volgende informatie voor het beantwoorden van de vragen 19 en 20.*

De tekst *Speurhond gezocht* kan worden ingedeeld in de volgende delen:

Deel 1: alinea's 1 en 2

Deel 2: alinea's 3 tot en met 6

Deel 3: alinea's 7 tot en met 9

Deel 4: alinea 10

- 1p **19** Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van deel 2 (alinea's 3 tot en met 6)?
- A Concurrentie tussen Nederlandse hondentrainers
  - B Honden trainen in Nederland voor het buitenland
  - C Nederlandse en buitenlandse honden met elkaar vergeleken
  - D Oude en nieuwe markten voor Nederlandse honden
- 1p **20** Welk kopje geeft het beste de inhoud weer van deel 3 (alinea's 7 tot en met 9)?
- A Kleinschaligheid zorgt voor goede speurhonden
  - B Nederland al eeuwen ideaal voor de hondenuitdager
  - C Nederlandse speurhonden in het buitenland
  - D Oorzaken voor buitenlandse interesse
- 1p **21** Volgens Van den Broek zijn er ook honden van twijfelachtige kwaliteit aan het buitenland verkocht.  
→ Welk woord in deel 2 (alinea's 3 tot en met 6) geeft het duidelijkst Van den Broeks mening over die kwaliteit weer?

- 1p **22** In de tekst worden enkele oorzaken genoemd voor de kwaliteit van Nederlandse speurhonden.  
Welke oorzaak wordt **niet** in de tekst genoemd?
- A Nederlanders hebben een beter gevoel voor honden dan buitenlanders.
  - B Nederlandse hondenfokkers weten goed welke honden je met elkaar kunt kruisen.
  - C Nederlandse opleidingen voor hondentrainer zijn beter dan die in andere landen.
  - D Nederlandse trainers weten precies wat er voor hondentraining nodig is.
- 1p **23** In alinea 6 worden honden genoemd die naar het buitenland verkocht worden vanuit kleine hondenkennels.  
Welke kritiek heeft Sandra Blonk op de trainers van deze honden?
- A Ze hebben een gebrek aan deskundigheid.
  - B Ze trainen de honden in te kleine groepen.
  - C Ze verkopen honden tegen veel te lage prijzen.
  - D Ze verkopen hun honden via Internet.
- 1p **24** Op welke twee punten heeft Van den Broek kritiek op de training van speurhonden in China?
- 1p **25** Wat is het belangrijkste doel van de schrijver met de tekst *Speurhond gezocht*?
- A de lezer aansporen op de juiste manier speurhonden aan te kopen
  - B de lezer informeren over het succes van Nederlandse speurhonden
  - C de lezer overtuigen van het nut van goede speurhonden
  - D de lezer waarschuwen dat het vaak misloopt bij hondentraining
- 1p **26** Hoe kun je de inhoud van alinea 10 het beste weergeven?
- A Er wordt een conclusie uit de tekst getrokken.
  - B Er wordt een nieuw gegeven aan de tekst toegevoegd.
  - C Er wordt een samenvatting van de tekst gegeven.
  - D Er wordt een waarschuwing uitgesproken.
- 1p **27** Wat is de hoofdgedachte van de tekst *Speurhond gezocht*?
- A Dankzij goede fokschema's kan Nederland kwalitatief goede speurhonden leveren over de hele wereld.
  - B Door liefde voor en kennis van honden is Nederland de grootste leverancier van goede speurhonden in de wereld.
  - C Het trainen en het verhandelen van nieuwe speurhonden veranderen steeds meer in de wereld.
  - D Ook politieke veranderingen hebben invloed gehad op de positie van Nederland als exportland van speurhonden.

## Schrijfo opdracht

*Verplaats je in de volgende situatie en vermeld je eigen naam, adres en woonplaats als die gegevens voor het uitvoeren van de opdracht nodig zijn.*

Regelmatig lees je in de krant over het speuren naar eventuele slachtoffers bij aardbevingen, mijninstortingen of aardverschuivingen. Op televisie worden beelden vertoond van vertrekkende vliegtuigen met speciaal getrainde honden en hun begeleiders. Die beelden worden een week later gevolgd door de berichten dat de speurhonden Rifka, Scanner of Kazan weer op Nederlandse bodem zijn teruggekeerd. Ook heb je het artikel *Speurhond gezocht* gelezen, een artikel over honden die drugs en explosieven opsporen.

Al die informatie maakt je nieuwsgierig. Je bent een hondenliefhebber en je wilt weten of elke hond speurhond kan worden. Ook vraag je je af of er een opleiding bestaat voor speurhondeninstructeurs. Je bent zelf lid van Dierenbescherming Nederland en je hebt zo je twijfels over de training van honden tot speurhond. Je hebt voor die twijfel ook je redenen. Verder wil je weten of de wet eisen stelt aan het selecteren, opleiden en trainen van speurhonden.

Je zit in de vierde klas vmbo en moet dit jaar voor Nederlands een presentatie houden. Je kiest het onderwerp 'speurhonden'. Je vindt op internet de website van een bekende speurhondenkennel in jouw woonplaats, namelijk K9 Hondencentrale. De eigenaar is Hans Bronberg. Hij woont op Bosweg 35. Je besluit hem een brief te sturen. Je wilt hem uitnodigen om op school over zijn ervaringen als hondentrainer te vertellen en een korte demonstratie met een speurhond te geven. Hij kan dat doen aan het einde van jouw presentatie. Je leraar Nederlands gaat akkoord met onderwerpkeuze en opzet van jouw presentatie.

### 13p 28 Een brief

Schrijf in de uitwerkbijlage de brief aan de heer H. Bronberg. Verzin zelf het volledige adres. Dateer de brief op 2 februari 2012.

Besteed alleen aandacht aan de volgende punten:

- jezelf voorstellen met naam, leeftijd en school
- de presentatie voor Nederlands en de keuze van je onderwerp
- uitnodiging om na jouw presentatie over het vak van hondentrainer te vertellen en een demonstratie te geven
- de aanleiding voor je verzoek: de berichten in de krant
- verzoek om te vertellen over de wettelijke eisen aan selectie, opleiding en training van speurhonden
- verzoek om informatie te geven over scholing van instructeurs
- plaats, datum en tijdstip van jouw presentatie
- verzoek om een snelle reactie
- een bedankje vooraf voor zijn medewerking.

#### Bronvermelding

*Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.*